

РАН БОСИЛЕК ЗЛАТНА ЯБЪЛКА

chitanka.info

Имало едно време една жена. Тя имала широк двор. Сред двора растяло ябълково дърво. То раждало всяка година само по една ябълка. Но щом узрявала ябълката, дохождала лоша хала и я откъснала.

Жената имала трима синове.

Едно лято най-големият син рекъл на майка си:

— Майко, приближава да узрее ябълката. Дай ми нож и орехи. Ще отида да я вардя от халата.

Майката отговорила:

— Мъчно ще я увардиш, сине. Хала е то. Доде я зърнеш, отива, та се не вижда!

— Отива тя, ала от моите ръце здрава няма да се изкопчи...

— Добре, сине. Щом се наемаш, ето ти нож, ето ти и орехи.

Синът взел ножа и орехите. Като се мръкнало, отишъл под дървото. Той трошил орехи и поглеждал към ябълката, трошил орехи и слушал отде ще се зададе халата. По едно време притъмняло много. Нещо изфучало. Погледнал синът — няма ябълката. Той отишъл при майка си и рекъл:

— Ти право казваш, мамо. С хала шега не бива. Не я видях кога дойде и грабна ябълката!

На другата година средният син казал на майка си:

— Мамо, дай ми нож и орехи! Сега аз ще ида да вардя ябълката.

— И ти няма да я увардиш, синко. Ала щом искаш, иди. Ето ти нож, ето ти и орехи.

Като се мръкнало, той отишъл под дървото. Затрошил орехи. Но халата изфучала над главата му и грабнала златната ябълка. На третата година най-малкият син рекъл на майка си:

— Дай сега на мене ножа. Аз ще вардя ябълката.

— Орехи не искаш ли? — позасмяла се майка му. — Вземи си повечко, да си похапнеш. А то ябълката — я ще я увардиш, я не. Батювците не я упазиха, та ти ли?

— Не ми се смей, майко! Дай ми нож, после ще приказваме.

Той взел ножа. Като се стъмнило, качил се на дървото и седнал близо до златната ябълка.

Посред нощ изфучала халата. Посегнала да откъсне ябълката. Замахнал синът. Убол я с ножа. Халата изпищяла. Избягала назад. А синът откъснал ябълката и я занесъл на майка си.

Майката, като я видяла, извикала:

— Жив да си ми, сине! Ти засрами батювците!

На сутринта момчето повикало братята си да търсят халата. Тръгнали по дирите на кръвта.

Вървели, вървели — стигнали до една дупка, дето се губели дирите.

— Тука е влязла халата — рекъл най-малкият брат. — Трябва да спуснем одного от нас в дупката!

— Мене спуснете! — казал най-големият брат.

Вързали го с едно въже и почнали да го спущат. Като стигнал до средата на дупката, той се уплашил и заклатил въжето. Изтеглили го горе.

Спуснали средния брат. Но и той заклатил въжето. И него изтеглили горе.

Тогава най-малкият рекъл:

— Спуснете мене! Поклатя ли въжето, спускайте надолу, докато стъпя на земя!

Братята го спускали, спускали, докле слязъл чак на дъното. Той повървял малко. Съгледал светъл дворец. Надзърнал през прозореца. Вътре видял три девойки. Двете подхвърляли златни ябълки, а най-малката си играела със златен плъх на златна тепсия.

Момъкът потропал на прозореца и извикал:

— Ей, девойки, отворете!

Най-малката девойка се обадила:

— Знаеш ли де искаш да влезеш, момко? Тука живее лоша хала. А сега е много разярена. Всяка година ходеше на горната земя и донасяше по една златна ябълка. Сега си дойде наранена и нищо не донесе... Ако те види, ще те погуби!

— Ами вас защо не погуби?

— И нас ще погуби. Затуй ни е довела тука. Но ни държи още, да й редим къщата. Залъгва ни сега с играчки.

— Пуснете ме, момичета! — рекъл момъкът. — Аз не се плаша от халата. За нея съм дошел.

Другата девойка се обадила:

— Иди си, момко! Ще те изяде халата! И нас живи няма да остави, ако те пуснем.

Момъкът отвърнал:

— Отворете, отворете! С халата ще се разправа и вас трите ще избавя!

Отворила му най-малката девойка. Той влязъл в задната стая при халата. Втурнал се, забил ножа в сърцето ѝ. Халата тозчас издъхнала.

Момъкът извел девойките из двореца. Отишли при въжето. Той свързал най-напред най-голямата и заклатил въжето. Братята я издърпали горе. После свързал по-малката. И нея изтеглили. Останала най-малката. Той свързал и нея, па рекъл:

— Братята ми може да се скарат за тебе и да ме оставят тука. Но нека правят каквото щат. Ако ме обичат, ще ме извлекат и мене. Ако ли не — добър е господ!

Девойката извадила от пръста си златен пръстен, подала му го и рекла:

— Вземи този пръстен! Той е чудотворен. Ако горе се скарат за мене, аз ще поискам дрехи самотворни. Само който има този пръстен, може да ми даде такива дрехи. Ако братята не те изтеглят горе, ти ще паднеш още по-надолу. Там има два овена — един бял, друг чер. Ако паднеш върху черния — ще отидеш в долната земя.

Момъкът поклатил въжето. Братята извлекли и най-малката девойка.

Подир малко земята се продънила под момъка и той полетял надолу. Летял, летял — паднал върху черния овен. Той го отнесъл на долната земя и се изгубил.

Момъкът тръгнал, където му очи видят. Вървял, вървял — стигнал в столнината на долното царство. Накрай града съгледал малка къщурка. Надзърнал през отвореното прозорче. Видял прегърбена баба. Тя месела хляб. Но замесвала брашното със слюнки.

— Помага бог, бабо! — рекъл момъкът.

— Дал бог добро, синко! — отговорила бабата.

— Бабо, нямаш ли вода, ами замесваш хляба със слюнки?

— Ех, какво да сторя, синко! От лоша ламя теглим! Завардила е всичките извори. Не ни пуска капка вода да си налеем, ако не ѝ дадем да изяде някоя девойка. Аз имах шест момичета. Давах, давах — издавах се вече. Сега царят ще изпрати дъщеря си да я глътне ламята. Тогава целият град ще има вода.

— Бабо — рекъл момъкът, — кажи ми къде е царският дворец. Аз ще се разправа с ламята.

— Ох, стига да можеш, синко, стига да можеш! Много момци като тебе е погубила тая проклетница!

Бабата излязла вън, посочила широката улица и казала:

— Все по тая улица ще вървиш и ще стигнеш царския дворец.

Момъкът отишъл в двореца. Явил се при царя, поклонил се и рекъл:

— Царю честити, позволи ми да отида и аз с царската дъщеря при ламята.

Царят поклатил глава и отвърнал:

— Не стига ли, дето ще загине дъщеря ми, ами и ти да умреш с нея!

— То не се знае, царю честити, може и двама живи да се върнем.

Съгласил се царят. Царската дъщеря и момчето се качили в една колесница и отишли на мястото, дето излизала ламята.

Царската дъщеря седнала до едно дърво. Момъкът отпуснал глава и заспал върху скута на царкинята. В това време ламята излязла от пещерата и се затекла право към дървото. Царската дъщеря заплакала. Една сълза капнала от очите ѝ върху лицето на момъка. Той скочил, грабнал ножа и пробол ламята.

Водата от всички извори тозчас потекла. Отдъхнали всички хора в столнината. Зарадвал се царят. Прегърнал момъка и рекъл:

— Искай, момко, искай всичко що желаеш! Ти избави народа ми. И още сега ще имаш половината царство. А като умра, ще станеш мой заместник.

— Благодаря, царю честити! Да бъде велико твоето царство! Да даде бог щастие на твоята хубава дъщеря! Но аз едно-едничко нещо искам — да си отида в родната земя...

— Къде е тя?

— На горния свят.

Замислил се царят и рекъл:

— Мъчно ще се намери някой да те изнесе. Но почакай! Ще подирим! Ако се намери такъв човек, аз ще дам всичко каквото трябва.

Минало се, що се минало, момъкът все мислел за горната земя. Веднъж той излязъл вън от града да се поразгуши. Седнал под едно високо дърво. А на дървото имало орлово гнездо. Неусетно момъкът заспал. Изведнаж нещо писнало над главата му и той се събудил. Погледнал нагоре и що да види: една триглава змия лази по дървото.

Момъкът извадил ножа, умъртвил змията, па легнал пак да си поспи. Когато се събудил, видял, че два големи орела му пазят сянка.

— Бре, орли! — рекъл той. — Какво сте разперили криле сянка да ми пазите?

Орлите отговорили:

— Доде сме живи, не можем ти се отплати, юначе. Ти избави нашите орлета. Три години става не можем челяд да си отвъдим от тая змия триглава! Казвай сега какво добро да ти сторим!

— Искам да ме изнесете на горната земя.

— Ще те изнесем, юначе — казали орлите. — Но трябва да ни храниш един месец с угоени крави. Направи после железен сандък с вериги. Турни в него много месо и един мех, пълен с вода. Ти ще седиш в сандъка. Ние ще праметнем веригите през шия и ще те понесем. Като кажем „га“, ще ни даваш месо. Като извикаме „пиу“, ще ни даваш вода. Така ще те изнесем на горната земя.

Момъкът отишъл при царя и му казал какво поръчали орлите. Царят заповядал да му приготвят всичко, що било потребно, да го изнесат на горната земя.

След един месец те го дигнали и понесли нагоре. Ала приготвеното месо не стигнало. А орлите пак изкрякали „га“. Момъкът откъснал месо от стъпалата на краката си, та им дал.

Най-после стигнали на горната земя.

— Побратиме — рекли орлите. — Хайде ставай и си иди в къщи!

— Не мога да стана — отговорил момъкът. — Болят ме краката.

— От какво?

— Късах мръвки от стъпалата, да ви дам, когато се свърши месото.

— Почакай! — рекли орлите и отлетели. Върнали се подир малко. Орлицата донесла в човка желъдова чашка, пълна с жива вода. Изляла водата върху краката на момъка и той тозчас оздравял. Скочил на крака и отишъл в къщи при братята си. Те още се карали за най-малката девойка. И двамата нея искали.

А тя, като видяла най-малкия брат, казала:

— Който ми даде дрехи самотворни, за него ще се омъжа!

Малкият брат си спомнил за пръстена. Той го извадил и щом го преместил на малкия пръст, дрехите се явили пред хубавицата.

Братята престанали да се карат. Най-малката сестра се оженила за най-малкия брат, сестрите ѝ се венчали за другите братя. Три сватби в един ден дигнали. Девет дена яли, пили и се веселили.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.